

ABSTRAKT
DISERTAČNÍ PRÁCE

Daniela Theinová

MEZE A JAZYKY
v poezii současných irských autorek

Pojem „irská poezie“ naznačuje celou řadu dichotomií, od rozpolcenosti jazykové (angličtina vedle irštiny, standardní angličtina vedle irské angličtiny) po rozpory v rovině chronologické (ústní tradice a proti ní psaná literatura, stará irština versus moderní irština). Cílem předkládané disertace je sledovat, jak se rozštěpená kulturní identita – jako důsledek vývoje novodobých irských dějin a silně politizované otázky „národního jazyka“ – projevuje v poezii irských autorek posledních čtyřiceti let. Práce si všímá významu dvojdomosti a tematizace spojovníku u anglo-irských a irsky píšících básnířek, protichůdné tlaky jsou ovšem dokládány nejenom v oblasti jazykové. Práce zkoumá přechod od feminismu (např. v díle Eavan Boland, Eiléan Ní Chuilleanáin, Pauly Meehan, Medbh McGuckian a Nuala Ní Dhomhnaill) k post-feminismu (Biddu Jenkinson, Vona Groarke, Caitríona O'Reilly a Aifric Mac Aodha) v irské poezii, přičemž poukazuje na roli, již v tomto procesu sehrála hranice či pomezí mezi anglicky a irsky psanou tvorbou.

Disertace má dvě části, z nichž každá obsahuje dvě kapitoly. Část první sleduje některé z přístupů, jimiž se básnířky vyrovnávaly se zděděnou, převážně mužskou literární tradicí, s konvenčním ideálem ženství a zobrazováním Irska jako ženské postavy. Hlavní tezí je zde názor, že časté využití ironického odstupu a heteroglosie v dílech řady významných feministických básnířek výrazně přispělo k jazykové emancipaci a slábnoucí politické angažovanosti v současné irské poezii. Část druhá zkoumá způsoby, jimiž si ženy přisvojily tropus básnické inspirace a múzy. Argumentace poukazuje na skutečnost, že vědomé hledání básnické identity a původního výrazu se v řadě případů pojí s prvky karikatury, sebeironie a mlčení. Sjednocující je zde moment zámlky a utajení, zvláštní pozornost je však věnována též vzájemným vztahům mezi dvěma hlavními jazyky irské literatury a teoretickým, stejně jako praktickým hlediskům básnického překladu.